

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.760/2016/7.

A tanács tagjai: Dr. Molnár Ambrus a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna előadó bíró,
Magosi Szilvia bíró

Dr.

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Vigh Dániel ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Donauer Márk Ügyvédi Iroda., ügyintéző: Dr. Donauer Márk ügyvéd)

A per tárgya: biztosítási szolgáltatás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes (21. sorszám)

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék
73.Pf.632.627/2016/5-I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság
23.P.103.446/2012/62.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint térítsen meg az államnak felhívásra 632.000 (hatszázharminckétezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [1] A felperes 2012. július 18. napján előterjesztett keresetében 6.319.900 forint, ennek 2011. június 16. napjától számított a régi Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy 2011. május 19-i kockázatviselési kezdőnappal és szám alatti kockázatviselési hellyel megjelölésű lakásbiztosítást kötött az alperessel. A kockázatviselési helyre 2011. május 24. napján ismeretlen tettes betört, és onnan nagy értékben biztosított vagyontárgyakat tulajdonított el. A biztosítási eseményt 2011. május 26. napján az alperesnek bejelentette, az alperes június 1. napján a helyszínen jegyzőkönyvet vett fel. Annak ellenére, hogy a felperes az őt terhelő együttműködési kötelezettséget a megszabott határidő alatt teljesítette, az alperes a helytállási kötelezettségének nem tett eleget. Az elkövető kiléte nem volt megállapítható, ezért a felperes feljelentésére indult nyomozást 2012. február 3. napján meghozott határozattal felfüggesztették. A felperes személyesen és írásban is megkereste az alperest tájékoztatás érdekében, de az alperes nem válaszolt. Mivel érvényes és hatályos vagyonbiztosítással rendelkezett, az alperes teljesítési kötelezettsége beállt, terheli a biztosítási szolgáltatás nyújtása. Az általános háztartási ingóságok körében jogfenntartással 500.000 forint, a kiegészítő műtárgybiztosítás alapján jogfenntartással

6.650.000 forint kára keletkezett, de a biztosítási összeg 5.911.000 forint volt. Az utóbbi tételnél a 10% önrész levonása után a kára 5.319.900 forint. A nagy értékű ingóságok biztosítása alapján a kára jogfenntartással 500.000 forint.

- [2] Az alperes védekezésére kifejtette, hogy az alperes ügynöke az ingatlant bejárta, az ingóságokat megtekintette, a biztosított vagyontárgyakról fényképeket készített, amelyek birtokában a szerződés megkötésekor sem az alperes, sem az ügynöke nem hivatkozott arra, hogy a felperes csalárd módon próbálná megtevesztetni.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte vitatva mind a jogalapot, mind az összecszerúséget. Előadta, hogy a felperes kárbejelentésére indult eljárásban több ellentmondást észlelt, és a felperes nem tanúsított együttműködést. Az eltulajdonított tárgyak tekintetében számlát, fényképet, jóállási jegyet nem tudott felmutatni, és nem tudott választ adni arra sem, mikor és hol vásárolta azokat. A betörés menetének rekonstruálása is több ellentmondást mutatott. A riasztórendszer részét képező hang- és fényjelző készüléken nem voltak külsérelmi nyomok, nem életszerű, hogy az elkövetők nem rongálták meg, hiszen kb. 110 decibeleles hanggal és erőteljes fénnel kellett jeleznie az ajtó nyílásakor, amikor a távfelügyeleti jelzés elindult. Az elkövetők egy teli üveges, de biztonsági fóliával ellátott erkélyajtón keresztül hatoltak be, és az üvegen a zár magasságában látható volt egy kb. 20x0,5 cm hosszú rés. A felperes elmondása szerint ezen benyúlva forgatták el az elkövetők a zárat, húzták fel a tolózarat, de az alperes szakértője szerint ezen a résen keresztül az ajtó nem volt nyitható. Az erkélyajtó zárja sértetlen volt. Az erkélyajtón nyitászérző van, a nappaliban az érzékelőn felül egy mozgásérző kamera is van. A felperes elmondása szerint az elkövetők feltakarítottak maguk után, nem hagytak fémforgácsot, ami a sarokcsiszolóval történt vágás során keletkezett, viszont otthagyták a levágott lakatot és zárnyelvet. Arra, hogy a lakásban felszerelt kamerák felvétele hol található, a felperes zavart választ adott, és a felvételeket nem tudta bemutatni. Az eltulajdonított festmények értéke sem volt pontosan meghatározható, mert sem a felperes, sem az értékesítő galéria nem tudott számlát bemutatni. Hivatkozott arra, hogy a cselekmény a reggeli órákban történt, de arra senki sem figyelt fel, jöllehet a behatolás az utcafronton történt. Álláspontja szerint a káresemény nagy valószínűséggel nem történhetett meg a kárbejelentésben, illetve a rendőrségi feljelentésben leírt módon és körülmények között, a káresemény bekövetkezése kétséges, és ez az Általános Feltételek X.3. pontja alapján a mentesülését eredményezi. Vitatta magának a betörésnek a tényét, hogy a felperes által meghatározott ingóságok az ingatlanban lettek volna, egyáltalán azok létét, és a felperes tulajdonában állását, hogy azokat eltulajdonították volna, és vitatta az értéküket.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2016. január 13. napján meghozott 23.P.103.446/2012/62. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül az alperesnek 438.474 forint perköltséget, külön felhívásra az államnak 379.190 forint kereseti illetéket.
- [5] Ismertette a régi Ptk. 536. § (1) és (2) bekezdését, továbbá az Általános Feltételek 6.1. pontját, mely utóbbi biztosítási eseményként rögzítette a betöréses lopást. Az nem volt vitatott, hogy a felek között érvényes és hatályos vagyonbiztosítási szerződés jött létre, az alperes azonban vitatta a betöréses lopás biztosítási esemény bekövetkezését. Ezzel összefüggésben a bizonyítási eljárás keretében az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítást rendelt el, az így keletkezett szakvéleményt aggálytalannak tekintette, és ítélezése alapjául elfogadta. E szerint az ingatlanba történő behatolás módszere nem életszerű, a biztosítási esemény előadott módja kétséges, és az ingatlanba történő behatolás a helyszínen készült fényképfelvételek és a bűnjelek vizsgálata alapján az előadottak szerint nem történhetett meg. A fényképfelvételek és az eredeti, rendőrség által lefoglalt lakat

vizsgálata során valószínűsíthető, hogy a rácsavarozható retesszárat rögzítő lakatot zárt, de nem felszerelt állapotban vágták le. A szakértő azt is megállapította, hogy a sarkos csúcsokkal rendelkező ablakok, valamint a kereten fellelhető vágási anyagmaradványok alapján valószínűsíthető, hogy a takarólemezen talált ablakokat, valamint a retesszvasakat az ajtó nyitott, de behajtott, a zárok zárt, de nem a zárfogadókba beeresztett helyzetében vágták el. A kivágott ablaküvegen beeresztett és a kilincs végére burkolt drótnak a kilincs függőleges helyzetéből vízszintes mozgása során az erkélyajtó barnára festett belső keretével érintkeznie kellett, ahol a húzás-mozgás során horzsolásos jellegű nyomokat kellett létrehozni. A helyszíni szemle során készített fotókon ilyen jellegű elváltozások nem találhatók. A szakértő a bírósági és rendőrségi iratokon felül a bűnjelként kezelt, eredetben a rendőrség által lefoglalt elvágott lakatot és az elvágott retesszvasat is ténylegesen megvizsgálta, vagyis nemcsak a felperes által hivatkozott iratok alapján jutott a szakvéleményben leírt következtetésre, hanem az abban foglaltak vizsgálatként állapította meg. A kihallgatott tanú a betörés tényéről nem tudott érdemi nyilatkozatot tenni, hiszen már csak akkor érkezett az ingatlanhoz, amikor az ki volt pakolva. A helyszínre érkező távfelügyelet és az általuk rögzítettek sem bizonyították a felperes által hivatkozottakat. Így az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Általános Feltételek szerinti biztosítási esemény nem történt, és az alperes nem köteles a biztosítási összeg megfizetésére.

- [6] A perköltségről szóló rendelkezését a Pp. 78. § (1) bekezdésével, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjával indokolta.
- [7] A felperes elsődlegesen az ítélet megváltoztatása és a keresete teljesítése, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasítása érdekében fellebbezett.
- [8] A Fővárosi Törvényszék 2016. június 3. napján meghozott 73.Pf.632.627/2016/5-I. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül az alperesnek 200.656 forint másodfokú perköltséget, külön felhívásra az állam javára 505.600 forint fellebbezési illetéket.
- [9] A másodfokú bíróság az elsőfokú érdemi döntéssel és annak jogi indokaival maradéktalanul egyetértett, az elsőfokú ítéletet helyes indokaira utalással hagyta helyben. A fellebbezésben írtakra tekintettel rögzítette, hogy sem a fellebbezés nem jelölt meg pontosan olyan eljárási szabálysértést, melynek folytán a bizonyítás lehetetlenné vált, és ilyen eljárási szabálysértést a másodfokú bíróság sem észlelt. A felperes a szakértői véleménnyel kapcsolatosan azt a kifogást közölte, hogy az ellentmondásos, és a szakértő elfogult volt. A szakértői vélemény azonban egyértelműen megállapította a vágási felületen észlelt nyomok alapján, hogy a sarokcsiszoló vágótárcsájának átmérője 115 mm lehetett, és ezen megállapításra vonatkozóan a szakértői vélemény a 13. fényképfelvételre utalással megfelelő magyarázatot is adott, megállapításait kellően megindokolta. A szakvélemény ezen túl sem tartalmazott olyan ellentmondást, homályos vagy hiányos ténymegállapítást, ami nyomatékos kétséget ébreszthetett volna a szakvélemény helyességével szemben. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok (ezen belül a szakvélemény) Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő mérlegelésével állapította meg, hogy a felperes nem tudta bizonyítani az Általános Feltételek III.6.1. pontja szerinti biztosítási esemény (betöréses lopás) bekövetkezését, és így az alperest a biztosítási szerződés alapján nem terheli fizetési kötelezettség. A szakvélemény által megállapított körülmények nem támasztják alá a biztosítási esemény bekövetkezését, sőt kifejezetten cáfolják, a bizonyítatlanság pedig a felperes terhére értékelendő.
- [10] A perköltségről szóló rendelkezését a Pp. 78. § (1) bekezdésével, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjával, (5) bekezdésével, 4/A. §-ával és 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésével indokolta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő határozattal a keresetének történő helyt adást, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályi rendelkezésként a Pp. 182. § (3) és 206. § (1) bekezdését jelölte meg. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem biztosította azt a lehetőséget, hogy a szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételeit, ellenérveit részletesen kifejthesse, ismertethesse, azt a szakértő is megismerhesse és arra reagálhasson. A bíróság az észrevételeit gyakorlatilag semmisnek vette. A 62. sorszámú jegyzőkönyvben az elsőfokú bíróság rögzítette, a felperes felháborodását fejezte ki a szakvéleménnyel kapcsolatban, írásbeli észrevételeit az iratokhoz csatolta, azonban a tárgyalást nyomban berekesztette és ítéletet hozott. Így nem volt abban a helyzetben, hogy az észrevételeket áttanulmányozza, megismerje és értelmezze, összevesse a szakvéleménnyel, és így megalapozottan dönthessen arról, hogy az kiegészítésre, megmagyarázásra szorul-e, akár szóban, akár írásban. Az ítéletben sem vette figyelembe a felperesi észrevételeket, és nem biztosított lehetőséget arra sem, hogy a szakértő azokra reagáljon. Az elsőfokú bíróság anélkül rekesztette be a tárgyalást, hogy a szakértő az észrevételekre nyilatkozott volna. A szakvéleményt egyébként is akkori jogi képviselője részére a 2015. november 19-i tárgyaláson kézbesítette, és adott határidőt a nyilatkozata megtételére. Ennek elmulasztása esetére azonban nem helyezett kilátásba joghátrányt, így az észrevételeket elkészttség miatt nem lehetett volna mellőzni. A másodfokú bíróság mindezeket figyelmen kívül hagyva hozta meg az elsőfokú ítéletet helybenhagyó döntést, és maga sem indokolta a szakértői vélemény kiegészítésének mellőzését. Egyik bíróság sincs annak a szakismeretnek a birtokában, mellyel a szakértő helyett eldönthette, miért nem alaposak a szakértői véleménnyel szembeni észrevételei, cáfolatai. Jelezte, hogy az eljáró bíróságok megsértették a tisztességes eljárás lefolytatásához fűződő jogát is (Pp. 2. § (1) bekezdés, Alaptörvény XXIV. Cikk (1) bekezdés, XXVIII. Cikk (1) bekezdés). Fenntartotta a szakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételeit.
- [12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megfelelő bizonyítási eljárást lefolytatta, a szakvélemény aggálytalan. A felperes állításait nem tudta kellő módon bizonyítani, a tanúvallomások ellentétes megállapításokat tartalmaztak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését abban határozta meg, hogy a szakértői bizonyítást illetően figyelmen kívül hagyta a felperes észrevételeit, indítványát, ezáltal sérült a Pp. 182. § (3) és 206. § (1) bekezdése, továbbá a tisztességes eljárás követelménye. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül. A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód. A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem alapos.
- [14] Az elsőfokú bíróság a biztosított ingatlanba történő behatolás körülményeinek feltárására szakértői bizonyítást rendelt el. A szakvéleményt 2015. november 19. napján megtartott tárgyaláson kézbesítette a felperesnek felhívva az észrevételei tizenöt napon belül történő előterjesztésére. A felperes a megadott határidő alatt nem, csak 2016. január 13. napján a következő tárgyaláson nyilatkozott a szakvéleményre, terjesztette elő írásban észrevételeit. A felperes a szakértői véleményt nem fogadta el. Az elsőfokú bíróság viszont nem látta indokát, hogy az észrevételek alapján a szakvélemény kiegészítését elrendelje, a szakvéleményt alkalmasnak ítélte, hogy arra

döntést alapozzon.

- [15] A Pp. 182. § (3) bekezdése kimondja, hogy ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles a bíróság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni. A fél erre irányuló indítványa alapján a bíróság más szakértőt rendelhet ki. Ha a bíróság a bizonyítást hivatalból rendelte el [164. § (2) bek.], szükség szerint hivatalból jogosult új szakértő kirendelésére is. A felperes megítélése szerint ez a törvényi rendelkezés sérült, amikor észrevételei szakértő általi megválaszolását az elsőfokú bíróság nem rendelte el. E jogszabályi előírás nem teszi a bíróság kötelezettségévé a szakértő és a fél álláspontjának ütköztetését. Az elsőfokú bíróság - eljárásából következően - a szakvéleményt nem tekintette homályosnak, hiányosnak, önmagával vagy más bizonyítékkal, bizonyított ténnyel ellentétesnek. Ez független attól, hogy a felperes természetesen jogosult volt a szakvéleménnyel kapcsolatos kifogásait megfogalmazni és előterjeszteni.
- [16] A Pp. 206. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. Ez a törvényi előírás azt jelenti, hogy a bizonyítás eredményének mérlegelése során a bíróság a felek nyilatkozataihoz nincs kötve. Így nem sérül a törvényi előírás, ha a bíróság az általa szükségtelennek ítélt, valamelyik féltől származó indítvány teljesítését elutasítja, vagy mellőzi. Egyebekben a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése csak abban a kivételes esetben állapítható meg, és csak akkor szolgálhat kellő alapul a felülvizsgálathoz, ha a bíróság iratellenes, ellentmondó, a per adataiból okszerűen nem következő megállapítást tett, vagy a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó előírások megsértésével helytelen ténybeli következtetésre jutott. A jogerős ítélet a perben beszerzett egyéb bizonyítékok értékelésén is alapult, melyek összessége alapján volt következtetés levonható arra, hogy a biztosítási esemény megvalósulása megállapításához hiányzik a bizonyított tények zárt láncolata.
- [17] A keresetlevél előterjesztése és az elsőfokú ítélet meghozatala között eltelt mintegy három és fél év pertartam alkalmas volt arra, hogy a felek, de elsősorban a biztosítási esemény megvalósulásának bizonyítására köteles felperes e tárgyban a releváns tényeket és bizonyítékait bíróság elé tárja. Az elsőfokú bíróság a felek által felajánlott bizonyítást teljesítette. Önmagában az, hogy a felperes által késedelmesen előterjesztett észrevételek ismeretében nem látta indokát, hogy azokra a szakértőt nyilatkoztassa, nem jelenti a tisztességes eljárás (Pp. 2. § (1) bekezdés) sérelmét.

Záró rész

- [18] Mivel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem volt jogszabálysértő, azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az alperes felülvizsgálati eljárási költségét a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 75. § (2), 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetékről a felperes illetékfeljegyzési joga figyelembevételével döntött (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2), 15. § (1) bekezdés).

Budapest, 2017. szeptember 20.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s.k. bíró